

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.1** Το 1 της στήλης Α΄ αντιστοιχεί στο δ της στήλης Β΄ .
Το 2 της στήλης Α΄ αντιστοιχεί στο ε της στήλης Β΄ .
Το 3 της στήλης Α΄ αντιστοιχεί στο β της στήλης Β΄ .
Το 4 της στήλης Α΄ αντιστοιχεί στο α της στήλης Β΄ .

A.2 α. Σκλαβηνίες: Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό βιβλίο, «Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου, 565-1815», Β΄ τάξη Ενιαίου Λυκείου (Γενικής Παιδείας), στη σελίδα 34: «Οι πρώτοι πολιτικοί σχηματισμοί...πλήρωναν φόρο υποτέλειας», ενώ οι μαθητές θα μπορούσαν να αναφερθούν και στη σελίδα 15 του σχολικού βιβλίου: «Στα εδάφη...στο γηγενή πληθυσμό».

β. Κουατροσέντο: Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό βιβλίο στη σελίδα 164: «Ο 15ος αιώνας...της νεότερης τέχνης».

γ. Ιερή εξέταση: Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό βιβλίο, στη σελίδα 196: «Παράλληλα, επιχειρήθηκε...και της καύσης πάνω στην πυρά».

δ. Φυσιοκράτες: Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 248: « η οικονομική σκέψη του Διαφωτισμού...την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα».

A.3 Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό βιβλίο στη σελίδα 54: « Η εδραίωση της βυζαντινής κυριαρχίας...ευσεβείς ιεραποστόλους».

A.4 Η απάντηση είναι στο σχολικό βιβλίο, στις σελίδες 243-244: «Ο Ρήγας Φεραίος ή Βελεστινλής...στις 24 Ιουνίου 1798».

ΟΜΑΔΑ Β΄

B.1 Η ερώτηση απαιτεί το συνδυασμό των ιστορικών γνώσεων των μαθητών, με τα στοιχεία που παρατίθενται στις πηγές που δίνονται και στη συνέχεια την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Για την απάντηση, οι μαθητές θα έπρεπε να αντλήσουν στοιχεία από τις σελίδες 113-115 του σχολικού βιβλίου: «Τον Ιανουάριο του 1203... και τα φεουδαρχικά ιδιοκτήματα», και από τη σελίδα 145: «Το 1425...των Λατίνων», ενώ θα μπορούσαν να κάνουν αναφορά, και στις σελίδες 127-128: «Πάντως ο αγροτικός πληθυσμός...της Αυτοκρατορίας».

Επιπλέον, οι μαθητές θα έπρεπε να αναφερθούν στις εκτεταμένες καταστροφές και λεηλασίες στις οποίες προέβησαν οι Σταυροφόροι αφού κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη, αλλά και στην υφαρπαγή ή καταστροφή των μνημείων του ελληνικού και βυζαντινού πολιτισμού που υπήρχαν σ΄ αυτήν.

Ακόμα, χρειάζονταν να γίνει αναφορά στην ιδιαίτερα σκληρή Λατινική διοίκηση, η οποία χαρακτηριζόταν από την περιφρόνηση προς τους Έλληνες, την επιβολή της Λατινικής γλώσσας και τον εκβιασμό των ντόπιων για ν΄ ασπαστούν τον καθολικισμό. Η στάση τους αυτή όξινε τις αντιθέσεις μεταξύ ορθοδόξων και καθολικών και, σε συνδυασμό με την πρωτοφανή λεηλασία της Κωνσταντινούπολης, δημιούργησε στους Βυζαντινούς εξαιρετικά αρνητικά συναισθήματα για τους Λατίνους.

Έτσι, ήταν φυσικό να διευρυνθεί το χάσμα μεταξύ τους και ο βυζαντινός λαός, να αντιδράσει έντονα, στις συμφωνίες που αφορούσαν την Ένωση της Καθολικής με την Ορθόδοξη Εκκλησία, με την υποταγή της δεύτερης στην πρώτη, μπροστά στην απειλή της επέλασης των Οθωμανών στο Βυζάντιο.

Απ' αυτό το μίσος των Βυζαντινών για τους Δυτικούς λοιπόν, το οποίο έχει τις ρίζες του στην Άλωση της Πόλης από τους Σταυροφόρους, αιτιολογείται και η φράση του Λουκά Νοταρά ότι προτιμά να δει στην Αγορά της Πόλης το τουρκικό Φακίόλι παρά τη Λατινική καλύπτρα.

- B.2.** Και αυτό το θέμα ζητά από τους μαθητές να συνδυάσουν τις γνώσεις τους με τα στοιχεία των πηγών που δίνονται. Για την απάντηση, οι εξεταζόμενοι θα έπρεπε να αντλήσουν στοιχεία από τη σελίδα 173 του σχολικού βιβλίου: «Οι ανθρωπιστές...και υπεύθυνο για τη μοίρα του». Οι μαθητές επίσης, θα έπρεπε να επισημάνουν, πως ο καθολικός άνθρωπος τον οποίο οραματίστηκαν οι ανθρωπιστές, έχει αρχαιοελληνική παιδεία, είναι γλωσσομαθής, ασχολείται με όλους τους τομείς της επιστήμης και της γνώσης, αλλά και με τις τέχνες και μπορεί να χειρίζεται με άνεση το λόγο, προφορικό και γραπτό, αθλείται αλλά και γνωρίζει την πολεμική τέχνη. Μ' αυτά τα χαρακτηριστικά ο Καθολικός άνθρωπος αναδεικνύεται ικανός να δημιουργήσει πολιτισμό και να καταστεί υπεύθυνος για τη μοίρα του.